

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 029652 22 Uvp
Banjaluka, 07.06.2023. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Ljiljane Bošnjak Glizijan, kao članova vijeća, uz učešće Željke Vujanović, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi Ž.Š. iz Č. (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj ... od 01.06.2021. godine, tuženog Ministarstva..., u predmetu ostvarivanja prava na naknadu nematerijalne štete, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 029652 21 U od 21.02.2022. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 07.06.2023. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom je odbijena tužba podnesena protiv uvodno označenog akta, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv zaključka Pravobranilaštva Republike Srpske broj Un-1525/2017 od 30.08.2017. godine. Tim prvostepenim zaključkom odbačen je zahtjev tužioca za naknadu nematerijalne štete, zbog nenadležnosti.

Odbijanje tužbe se obrazlaže razlozima da je zakonito postupio tuženi kada je ostavio na snazi zaključak prvostepenog organa od 30.08.2017. godine, jer je za svoju odluku dao valjane, na zakonu zasnovane razloge. Sud je naveo da iz podataka upravnog spisa proizilazi da se tužilac dana 16.08.1996. godine obratio Ministarstvu za pitanje boraca i žrtava rata Vlade Republike Srpske sa zahtjevom za obeštećenje van spora, konkretno je u pitanju zahtjev za naknadu nematerijalne štete po osnovu pretrpljenog bola, straha i umanjenja opšteživotne sposobnosti nastale usljed povređivanja (pucanje mišića u ramenu desne ruke), koje se desilo u decembru 1991. godine u mjestu Draksenić, Bosanska Dubica, prilikom vršenja vojne dužnosti, o čemu je dostavio dokaze i to uvjerenje o povređivanju VP 1445 Banjaluka od 19.06.1992. godine, rješenje Sekretarijata za pitanje boraca i žrtava rata Opštine B. od 07.11.1994. godine kojim mu je priznat status RVI V grupe sa 70% invaliditeta, te nalaz, ocjenu i mišljenje Niže vojnojlekarске komisije od 25.06.1993. godine. Dalje je navedeno da je predmetni zahtjev tužioca pravilno odbačen zbog nenadležnosti pozivom na odredbe člana 23. i 54. stav 3. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18 - u daljem tekstu: ZOUP), zaključkom prvostepenog organa od 30.08.2017. godine, jer je iz sadržaja istog sasvim jasno da tužilac potražuje naknadu nematerijalne štete koja je nastala kao posljedica povređivanja koje se desilo u decembru 1991. godine, dakle van vremenskog okvira iz odredbe člana 1. Zakona o ostvarivanju prava na naknadu materijalne i nematerijalne štete nastale u periodu ratnih dejstava od 20. maja 1992. do 19. juna 1996. godine („Službeni

glasnik Republike Srpske“ broj 103/05, 1/09, 49/09 i 118/09 - daljem tekstu: Zakon). Navedena odredba propisuje da se ovim zakonom uređuju postupak, uslovi i kriterijumi za ostvarivanje prava na naknadu materijalne i nematerijalne štete nastale u periodu ratnih dejstava od 20. maja 1992. do 19. juna 1996. godine, fizičkim i pravnim licima po čijim tužbenim zahtjevima nije pravosnažno okončan sudski postupak za naknadu štete, kao i onim koji su podnijeli zahtjeve za naknadu štete Pravobranilaštvu Republike Srpske, te postupak sklapanja vansudskih poravnjenja za navedenu štetu, dok odredba člana 3a. stav 1. Zakona propisuje da se ostvarivanje prava iz člana 1. ovog zakona vrši u postupku pred Pravobranilaštvom Republike Srpske, a pravilnim tumačenjem istih se dođe do zaključka da Pravobranilaštvo Republike Srpske nije nadležno da odlučuje o zahtjevu za obeštećenje van spora u vezi sa štetnim događajem koji se desio u decembru 1991. godine. Konačno je ocijenjen neosnovanim navod tužbe da je prvostepeni organ propustio da odluči i o zahtjevu tužioca za naknadu materijalne štete navodno nastale u periodu od 20.05.1992. do 19.06.1996. godine, kada zbog angažovanja u Vojsci Republike Srpske nije bio u mogućnosti da obavlja poslovnu djelatnost u svom preduzeću „D.-P.“ Č., jer iz podataka upravnog spisa proizilazi da tužilac podnesenim zahtjevom nije ni potraživao naknadu materijalne štete.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) tužilac pobija zakonitost iste zbog povrede pravila postupka koja je od uticaja na rješenje stvari i pogrešne primjene materijalnog prava. Prije svega ukazuje da je pobijao prvostepeni akt Pravobranilaštva Republike Srpske od 30.08.2017. godine iz razloga što je istim pogrešno utvrđeno da je tužilac zahtjevom od 16.08.1996. godine potraživao samo naknadu nematerijalne štete vezane za događaj iz decembra 1991. godine, a ne i materijalne štete nastale u periodu od 20.05.1992. do 19.06.1996. godine, kada zbog angažovanja u Vojsci Republike Srpske nije mogao obavljati poslovnu djelatnost u svom privatnom preduzeću „D.-P.“ Č., a o kojem žalbenom navodu se tuženi uopšte nije izjasnio čime je povrijedio odredbu člana 230. ZOUP. Smatra da je ovo nezakonito postupanje morao sankcionisati nižestepeni sud, a nije to učinio, već je prihvatio utvrđenja organa uprave, sa čim je tužiocu „povrijeđeno pravo na ravnopravno postupanje, jednakost pred zakonom i pravo na socijalnu zaštitu“, koja prava su garantovana Ustavom i Evropskim konvencijama. U nastavku obrazlaže pravni osnov za naknadu materijalne štete pozivajući se na odredbe člana 360. i 376. Zakona o obligacionim odnosima, te dodaje da su organi uprave proizvoljno cijenili i dokaze koji se odnose na nematerijalnu štetu koju je potraživao po osnovu događaja iz decembra 1991. godine, jer su zanemarili činjenicu da je tužilac nakon povlačenja JNA iz bivše SFRJ nastavio borbene aktivnosti u Vojsci Republike Srpske od 20.05.1992. godine u kojem periodu je obolio, te ostvario status ratnog vojnog invalida. Zbog navedenog predlaže da se zahtjev uvaži i pobijana presuda preinači na način da se tužba uvaži i osporeni akt poništi, ili da se ista ukine i predmet vrati na ponovni postupak i odlučivanje nižestepenom sudu.

Tuženi u odgovoru na zahtjev ističe da je isti neosnovan i predlaže da se odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, kao i cjelokupne spise upravnog spora i predmetne upravne stvari, shodno odredbi člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), odlučeno je kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Pravilno je pobijanom presudom odbijena tužba podnesena protiv osporenog akta tuženog od 01.06.2021. godine, uz iznošenje valjanih i argumentovanih razloga od strane nižestepenog suda koje tužilac nije doveo u sumnju navodima zahtjeva.

Netačan je navod tužioca da je zahtjevom za obeštećenje van spora podnesenim dana 16.08.1996. godine, koji je proslijeđen Pravobranilaštvu Republike Srpske shodno odredbi člana 3a. stav 1. Zakona, potraživao i naknadu materijalne štete navodno nastale u periodu od 20.05.1992. do 19.06.1996. godine, kada zbog učešća u Vojsci Republike Srpske nije mogao obavljati poslovnu djelatnost u svom privatnom preduzeću, jer taj navod nema uporište u ispravama spisa, obzirom da iz zahtjeva od 16.08.1996. godine jasno proizilazi da je potraživao samo naknadu nematerijalne štete vezane za povređivanje koje se desilo u decembru 1991. godine za vrijeme vršenja vojne dužnosti.

Takođe je netačan navod tužioca da se o ovom njegovom žalbenom navodu (vezanom za sadržaj zahtjeva za obeštećenje van spora) tuženi nije izjasnio, jer suprotno proizilazi iz obrazloženja osporenog akta od 01.06.2021. godine, što znači da tuženi prilikom odlučivanja nije povrijedio odredbu člana 230. ZOUP, pa nije bilo osnova da nižestepeni sud iz ovog razloga tužbu uvaži i osporeni akt poništi.

U tom je kontekstu bez uticaja pozivanje tužioca na odredbe člana 360. i 376. Zakona o obligacionim odnosima, jer materijalna šteta nije potraživana zahtjevom od 16.08.1996. godine, o kojem je bio dužan odlučiti i odlučio je prvostepeni organ.

Neosnovan je navod tužioca da organi nisu pravilno razmotrili dokumentaciju vezanu za naknadu nematerijalne štete, jer su iz iste nesporno utvrdili da se štetni događaj u vezi sa kojim se ta šteta potražuje desio u decembru 1991. godine, dakle izvan vremenskog okvira propisanog odredbom člana 1. Zakona, zbog čega Pravobranilaštvo Republike Srpske i nije nadležno da odlučuje o istom, odnosno da provodi upravni postupak i sa tužiocem eventualno zaključiti poravnanje, što je pravilno zaključio i obrazložio tuženi, a podržao nižestepeni sud.

Kod ovakvog stanja stvari, proizilazi da pobijanom presudom nisu ostvareni razlozi nezakonitosti predviđeni odredbom člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tužioca za vanredno preispitivanje iste odbija kao neosnovan, shodno odredbi člana 40. stav 1. istog zakona.

Zapisničar
Željka Vujanović

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić